

SOO KUI ELUKESKKOND

LÜHITUTVUSTUS: Programm toimub loodusrajal, kus on taristu (laudtee jm) soo läbimiseks võimalikult turvaliselt ja loodust tallamisega kahjustamata. Enamasti toimuvad Tartu loodusmaja juhendatud programmid Alam-Pedjal Selli-Sillaotsa õpperajal või Valgesoo, Meenikunno, Saare järve radadel.

Õpilased kogevad soo erinevust mineraalmaast, saavad teada soode tekke ja arengu lugu, õpivad eristama madal-, siirde- ja kõrgsood ehk raba ning tutvuvad enamlevinud sootaimede ja loomadega.

EESMÄRK:

Õpilane

- **oskab** kirjeldada soode tekke ja arengu staadiume
- **oskab** vaadelda ja kirjeldada bioloogilisi objekte ja kasutada lihtsamaid uurimismeetodeid
- **tunneb** enamlevinud sootaimi ja loomi ning nende kohastumusi eluks soos
- **arvestab** soos liikumise eripära ja väärtustab sood kui elukeskkonda

SIHTRÜHM: 4.–6. klass

ÕPPE KEEL: eesti

RÜHMA SUURUS: kuni 24 õpilast

KESTUS: 3–4 akadeemilist tundi

SEOS ÕPPEKAVAGA: programm toetab II kooliastmes taotletavate pädevuste saavutamist loodusõpetuses: organismide eluavalduste uurimine looduses, SOO ELUKESKKONNANA. Soode teke ja levik. Soode areng – madalsoo ja raba. Soo kui veekogu. Elutingimused soos. Soode elustik. Organismidevahelised suhted. Toiduahelad. Soode tähtsus ja kasutamine. Soode kaitse. Looduskeskkonna muutumine inimtegevuse tulemusena. Jätkusuutlik areng.

TOIMUMISKOHT JA AEG: valitud soo õpperada, aasta ringi, aga parim aeg on kevad ja sügis

VAHENDID: tööjuhendid, töölehed, kirjutamisvahendid, luubid, piltmäärarjad sootaimedest, turbapuur. Õpetajaga lepitakse eelnevalt kokku, kas töölehti täidavad lapsed individuaalselt või rühma kohta.

PROGRAMMI ÜLESEHITUS:

Sissejuhatus: Tutvustatakse programmi eesmärki ja õppetöö käiku. Õpilastele jagatakse paari peale või individuaalselt töövahendid.

Töö käik: Teemasse sissejuhatus toimub õpperaja alguses ja vestluses selgub kus see rada asub, mille poolest on eriline ja vaadeldakse raja skeemi või kaasa võetud kaarti.

Rajal toimuvad juhendatud vaatlused: mineraalmaa üleminek madalsooks, siirdesoo tunnustaimed, raba tunnustaimed (töölehtede täitmine)

Soo maastikuelementide vaatlus (rabasaared, älved, laukad, rabajärv jm.)

Turba mõiste, millest tekib turvas – turbaproovi uurimine luubiga ja kirjeldamine

Retke kestel otsitakse loomade tegevusjälgi ja püütakse märgata linde, putukaid jt. loomi. Arutletakse, miks on soode loomastik suhteliselt liigivaene

Kokkuvõte: Raja lõpus kogunetakse ringi ja juhendaja küsimustele vastates tehakse vaatlustest ülevaade.

Kaasa võetud eine ja lõpu mäng või viktoriin.

JUHENDAJAD:

Tiina Lilleleht, TÜ bioloog/bioloogia-keemia õpetaja;
Tartu loodusmaja õpetaja

Aire Orula, EMÜ põllumajandussaaduste tootmine ja turustamine; Luua Metsandus kool retkejuhtimine;
Tartu loodusmaja õpetaja

Helle Kont, TÜ geograaf, geograafia õpetaja,
loodusmajas programmijuht

TARTU LOODUSMAJA – TEEVIIT LOODUSE JUURDE

